

Motion till riksdagen 2006/07:Ub305

av **Mikaela Valtersson m.fl. (mp)**

Flexibelt studiemedelssystem

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utredning bör tillsättas med uppgift att se över hur ett mer flexibelt system för studiestöd kan se ut.

Inledning

Miljöpartiet de grönas syn på utbildning och lärande utgår på många sätt ifrån ett mångfaldsperspektiv. Vi anser att det ska finnas många möjligheter till lärande, möjligheter som ska kunna se mycket olika ut. Som individer har vi olika förutsättningar, intressen och viljor och därför skall det finnas ett brett utbud av alternativ, så att varje människa kan hitta en plattform för utveckling som passar.

Studenter på högskolor och universitet lever i en trång ekonomisk situation, ofta utan marginaler för det oförutsedda. Många drar sig också för att börja studera eftersom de vet att det kommer att medföra en radikal försämring av privatekonomin. Dessutom saknas idag en helhetssyn på studenternas situation, vilket blir tydligt den dag en student blir sjuk och finner sig stå utanför trygghetssystemen. Inte sällan tvingas man av kolliderande ersättningsystem göra val som man inte vill göra och som i ett större perspektiv är samhällsekonomiskt och mänskligt helt förkastliga.

Miljöpartiets vision är införandet av studielön. I väntan på detta vill vi på olika sätt förbättra studenternas ekonomiska situation.

Riksdagen har beslutat att en masterexamen införs i Sverige. Trots att förslagen som riksdagen biföll från propositionen *Ny värld ny högskola* innebär att många studenters utbildning kommer att förlängas, förde man inte fram några förslag som syftar till att hantera de konsekvenser som förslagen får för studenternas ekonomiska situation. Miljöpartiet anser att besluten om en ny

Fel! Okänt namn på

examensstruktur i stort var bra, och är också berett att ta konsekvenserna av införandet genom att föreslå förändringar i studiestödssystemet.

Nytt system för studiestöd

Dagens studiestödssystem är mycket stelt. Så gott som varje detalj är reglerad: hur många terminer och veckor man kan få bidrag och lån, hur gammal man får vara, hur stor inkomst man får ha av arbete vid sidan om, hur många månader per år man kan få studiestöd för, hur mycket man maximalt kan få ut i månaden och så vidare. Miljöpartiet efterlyser ett betydligt mer flexibelt system som ger individen ökat inflytande över sin egen situation. Vi vill att regeringen låter utreda hur ett mer flexibelt system för studiestöd kan se ut.

Ett förslag som vi vill att man tittar närmare på är att ett totalbelopp för lån och bidrag fastställs, som skall finnas tillgängligt för varje student. Detta totalbelopp har studenten sedan själv att förfoga över och kan då välja hur fort eller långsamt man vill spendera pengarna. Viss begränsning är nödvändig, det ska till exempel inte gå att ta ut hela beloppet på en termin utan vi tänker oss en maxgräns för vad man kan få ut per månad. Ett system av det här slaget kan ge människor ökade möjligheter till inflytande och styrning över sitt eget liv. En student med tre barn lever under andra förutsättningar än en nitton-åring som bor hemma hos sina föräldrar, och båda ska kunna leva drägligt under studietiden.

Det nya systemet gör det möjligt för den som vill välja att studera under en kortare period, med ett högre tempo, genom att man kan ta ut mer pengar per månad och i och med det lägga ner färre timmar i veckan på att arbeta för att få in pengar. En del studenter tar chansen att gå igenom sin utbildning något snabbare och tidigare finnas tillgängliga på arbetsmarknaden. Den som vet med sig att man kommer att behöva lång tid för sin utbildning kan i stället studera längre, kanske i ett lägre tempo, och i stället leva snålt och eventuellt komplettera med extraarbete. Poängen är att det blir möjligt för studenten att göra detta val. Den enskilde studenten är den som bäst vet hur hon eller han når sina mål, inte staten.

Steg på vägen

Tills dess att vi har ett reformerat studiestödssystem i enlighet med ovan vill vi att en rad reformer genomförs för att lösa mer akuta problem. En del förbättringar lyckades Miljöpartiet få igenom när vi samarbetade med regeringen och Vänsterpartiet om propositionen Förstärkning av studiestödet (2004/05:111). I propositionen föreslogs ett tilläggsbidrag för studerande som har vårdnad om barn. En rad förbättringar för äldre studerande genomfördes också i och med propositionen. Två viktiga exempel är särskilt värda att nämnas i detta sammanhang. Åldersgränsen för rätt till studiestöd höjdes från 50 år till 54 år.

Fel! Okänt namn på

Den så kallade ålderstrappan, som innebär att rätten till studielån successivt begränsas fr.o.m. det år man fyller 41, flyttades fram fyra år så att begränsningen i stället börjar vid 45 år. Miljöpartiet anser att ålderstrappan bör avskaffas helt. I propositionen föreslogs också förändringar som gör det lättare för dem över 40 att få dispens från tolvterminsregeln.

De mest akuta förändringarna av studiestödssystemet som behöver genomföras är dock att rätten till studiestöd bör utsträckas till fler terminer och bidragsdelen av studiemedlet måste höjas. Dessa förslag återfinns i vår budgetmotion.

Utöka terminsgränsen

Det är orimligt att man inte ska ha möjlighet att avsluta en längre utbildning som man påbörjat och kanske bara har en eller två terminer kvar på. I dag är rätten till studiestöd begränsad till maximalt tolv terminer. Vi anser att antalet terminer man ska ha rätt att få studiestöd för bör utsträckas från tolv till fjorton.

Höjt studiebidrag

Miljöpartiet anser vidare att det är mycket angeläget att totalbeloppet för studiestöd höjs, och då framför allt bidragsdelen. Det är orimligt att förvänta sig att en människa ska kunna försörja sig på 7 250 kronor i månaden. Föreningssparbanken har gjort beräkningar på hur långt studiemedlet räcker för en student. Det visar sig att studiemedlet inte ens räcker till de allra nödvändigaste basutgifterna. Det finns inget utrymme alls för utgifter som till exempel ett tandläkarbesök eller nya glasögon.

Miljöpartiet anser att en student som studerar heltid ska kunna leva på studiemedlet. Att tvingas arbeta alltför mycket vid sidan av studierna kan leda till försämrade studieresultat, något som naturligtvis är negativt både för den enskilde studenten och samhället i stort. Det är också viktigt att komma ihåg att det på många orter kan vara näst intill omöjligt att hitta ett extrajobb som går att kombinera med studierna.

Stockholm den 30 oktober 2006

Mikaela Valtersson (mp)

Max Andersson (mp)

Ulf Holm (mp)